

ДЕРЖАВНЕ
ПАТЕНТНЕ
ВІДОМСТВО

УКРАЇНА

(19) UA (11) 20411 (13) A
(51) 6 F 04 B 47/02

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

без проведення експертизи по суті
на підставі Постанови Верховної Ради України
№ 3769-XII від 23.XII. 1993 р.

Публікується
в редакції заявника

(54) ПРИСТРІЙ ПРОТИ РОЗКРУЧУВАННЯ ГЛИБИННОНАСОСНИХ ШТАНГ

1

(21) 97041622

(22) 07.04.97

(24) 15.07.97

(46) 27.02.98. Бюл. № 1

(47) 15.07.97

(72) Рілов Борис Михайлович, Цвик Богдан
Миколайович, Кононюк Борис Андронович,
Попівчак Сергій Іванович

(73) Рілов Борис Михайлович

(57) Пристрій проти розкручування глибин-
нонасосних штанг, який містить насадку з

2

внутрішніми каналами, які гідравлічно спо-
лучають піднасадкову порожнину підйомних
труб з наднасадковою порожниною
підйомних труб, який відрізняється
тим, що насадка розміщена на колоні штанг
і має гідравлічно сполучені радіально-осьові
канали, причому вихід із радіальних каналів
направлений по напрямку, протилежному до
напрямку закручування штанг.

Винахід відноситься до техніки видобут-
ку нафти із нафтових свердловин з допомо-
гою штангових насосів.

Найбільш близьким до заявленого
пристрою є насадка, яка встановлена безпо-
середньо під нагнітальним клапаном плун-
жера штангового глибинного насоса і зв'язана
з плунжером, і має внутрішні гвинтоподібні
канали, які виконані з можливістю
гідравлічного сполучення об'єму циліндра
штангового насоса над приймальним клапа-
ном насоса і під нагнітальним клапаном і
направлені по ходу з'єднуючої штанги різьби
[Авт.св. СРСР № 1590652, кл. F 04 B 47/02].

Суттєвими недоліками відомого
пристрою є:

– закручуючий штанги момент є незнач-
ним внаслідок того, що в насосах з малими
діаметрами плунжерів, наприклад, 28, 32,
38, 44 мм, практично неможливо одержати
необхідний радіус закручуючої сили;

– виконання внутрішнього гвинто-
подібного каналу є технологічно складним;
– на плунжері насоса практично немож-
ливо укріпляти ряд насадок з метою
збільшення закручуючого моменту в зв'язку
з обмеженою довжиною циліндрів насосів;
– вищевказане обмежує експлуатаційні
можливості пристрою, знижує надійність
його роботи.

Суть запропонованого винаходу полягає
в тому, щоб створити такий пристрій проти
розкручування штанг, в якому введення но-
вих елементів і їх взаємне розміщення дало
б можливість підвищити надійність роботи
пристрою, розширити експлуатаційні мож-
ливості, спростити конструкцію.

Суттю запропонованого винаходу є те,
що пристрій, який містить насадку з
внутрішніми каналами, які гідравлічно спо-
лучають піднасадкову порожнину з надна-
садковою порожниною, розміщений на

(19) UA (11) 20411 (13) A

штангах і має гідравлічно сполучені радіально-осьові канали, причому вихід із радіального каналу направлений по напрямку, протилежному до напрямку закручування штанг.

На рисунках а,б,в,г схематично представлено загальний вид заявленого пристрою.

Пристрій містить насадку у вигляді глухого циліндра 1, укріпленого між штангами 2 з допомогою приєднуючих різьб 3. Знизу насадки в осьовому напрямі виконано канал 4, який не доходить до верхнього торця насадки. У верхній частині насадки в радіальному напрямі виконано канал 5, який гідравлічно сполучений з каналом 4. Загалом канали 4 і 5 гідравлічно сполучають піднасадкову порожнину 6 підйомних труб з насадковою порожниною 7 підйомних труб. Для покращення умов витоку рідини з отвору 5 в насадці виконано сегментний виріз 8. В кожній насадці може бути виконано ряд каналів аналогічно каналам 4 і 5. Зовнішній діаметр насадки максимально приближений до внутрішнього діаметру підйомних труб 9. Наприклад, при найбільш широко застосовуваних підйомних трубах з внутрішнім діаметром 62 мм (зовнішній діаметр 73 мм) зовнішній діаметр насадки може складати 61 мм. При цьому канал 4 діаметром, наприклад, 20 мм, може бути виконаний на віддалі 25 мм, враховуючи необхідність виконання каналу 4 на максимальній віддалі від осі насадки з метою одержання максимального плеча закручуючої штанги сили і забезпечення необхідної мінімальної стінки в місці розміщення каналу 4, наприклад, 5 мм.

Робота пристрою здійснюється таким чином.

При ході штанг вниз рідина із піднасадкової порожнини 6 перетискується в наднасадкову порожнину 7 як через канали 4 і 5, так і через просвіт між циліндром 1 і підйомними трубами 9, причому об'єми рідини, які перетікають через канали 4 і 5 і просвіт між циліндром 1 і підйомними трубами 9, будуть прямо пропорційними площам поперечного перерізу даних каналів.

Внаслідок виткання рідини із каналу 5 в радіальному напрямі в ньому виникає гідродинамічна сила H струї, яка в загальному виді складається із її тиску H_d на виході із каналу 5 за виключенням гідростатичного тиску на глибині розміщення каналу 5, і швидкісного напору H_c . Дана гідродинамічна сила створює рівну по величині і протилежно направлену реактивну силу H_p , яка закручує насадку на штангах.

Схема дії сил представлена на рисунку д.

При ході штанг вверх закручуючий штанги момент відсутній, оскільки рідина із каналу 4 витікає паралельно осі штанг.

В зв'язку з тим, що для всіх насосів з діаметром плунжерів 28,32, 38 і 44 мм використовуються труби з однаковим внутрішнім діаметром 62 мм, закручуючий момент при роботі всіх вищевказаних насосів буде однаковим і значним, що підвищує надійність його роботи і розширює експлуатаційні можливості.

Заявлений пристрій встановлюється в нижній частині колони штанг з метою докручування всієї колони штанг при послабленні їх різьбових з'єднань.

Конкретний приклад розрахунку роботи пристрою.

1. Вихідні дані:

1.1. Внутрішній діаметр труб $D_{вн}$, см	6,2
1.2. Площа поперечного перерізу прохідного січення труб $F_{тр}$, см ²	30,17
1.3. Зовнішній діаметр насадки D_n , см	6,1
1.4. Площа поперечного перерізу прохідного кільцевого просвіту $F_{пр}$, см ²	1,23
1.5. Кількість отворів в одній насадці n , шт	3
1.6. Діаметр отворів в насадці d_k , см	3,14
1.7. Загальна площа 3-х каналів F^k , см ²	9,42
1.8. Число ходів підйомної колони штанг за 1 хв	6
1.9. Довжина переміщення штанг, см	300
1.10. Плече дії закручуючого моменту r , см	2,5
2. Розрахунок енергетичних параметрів.	

В загальному виді закручуючий штанги момент M можна виразити у виді

$$M = H_p \times r \quad (1)$$

Реактивну силу H_p можна виразити наступним чином

$$H_p = -H; \quad (2)$$

$$H = H_d + H_c. \quad (3)$$

Величину сили H_d на виході каналу 5 можна прийняти рівною $1 \text{ кгс/см}^2 = 10 \text{ м водяного стовпа}$.

Величина швидкісного напору H_c визначається за формулою Бернуллі

$$H_c = v^2/2g \quad (4)$$

де v – лінійна швидкість витікання рідини із каналу 5, см/сек;

g – сила земного тяжіння, 981 см/сек².

В зв'язку з тим, що частина рідини буде протікати через просвіт між насадкою 1 і трубами 9, її об'ємну витрату $V_{пр}$ можна визначити на основі співвідношення площі $F_{пр}$ і площі F_k 3-х каналів слідуячим чином:

$$V_{пр} = V_{заг} \times F_{пр} / F_k \quad (5)$$

де $V_{заг}$ – загальний об'єм рідини, який протікає через канал 5 і просвіт між насадкою 1 і трубами 9.

Об'ємна витрата $V_{заг}$ визначається швидкістю переміщення штанг і об'ємом труб 9.

При синусоїдальному законі переміщення штанг, який визначається синусоїдальним законом роботи привідного верстата-качалки, середню швидкість S руху штанг можна прийняти рівною 200 см/сек (при довжині переміщення штанг 3 м і числі ходів штанг вниз 6,0 за 1 хвилину). Тоді

$$V_{заг} = S \times F_{тр}, \text{ см}^3/\text{сек} \quad (6)$$

Згідно (5) визначаємо, що $V_{пр} = 6034 \times 1.23 / 9.42 = 788 \text{ см}^3$.

Об'єм рідини V_k , який протікає через 3 канали 5, визначається співвідношенням

$$V_k = V_{заг} - V_{пр} = 6034 - 788 = 5246 \text{ см}^3.$$

Лінійна швидкість v витікання рідини через 3 канали 5 визначається за формулою

$$v = V_k / (F_k \times n) = V_k / (0.785 \times d_k^2 \times n) = 5246 / (0.785 \times 2.0^2 \times 3) = 556 \text{ см/сек}.$$

Підставивши значення величин у виразі 4.3.2.1 знаходимо

$$H_c = 158 \text{ см} = 1.58 \text{ м};$$

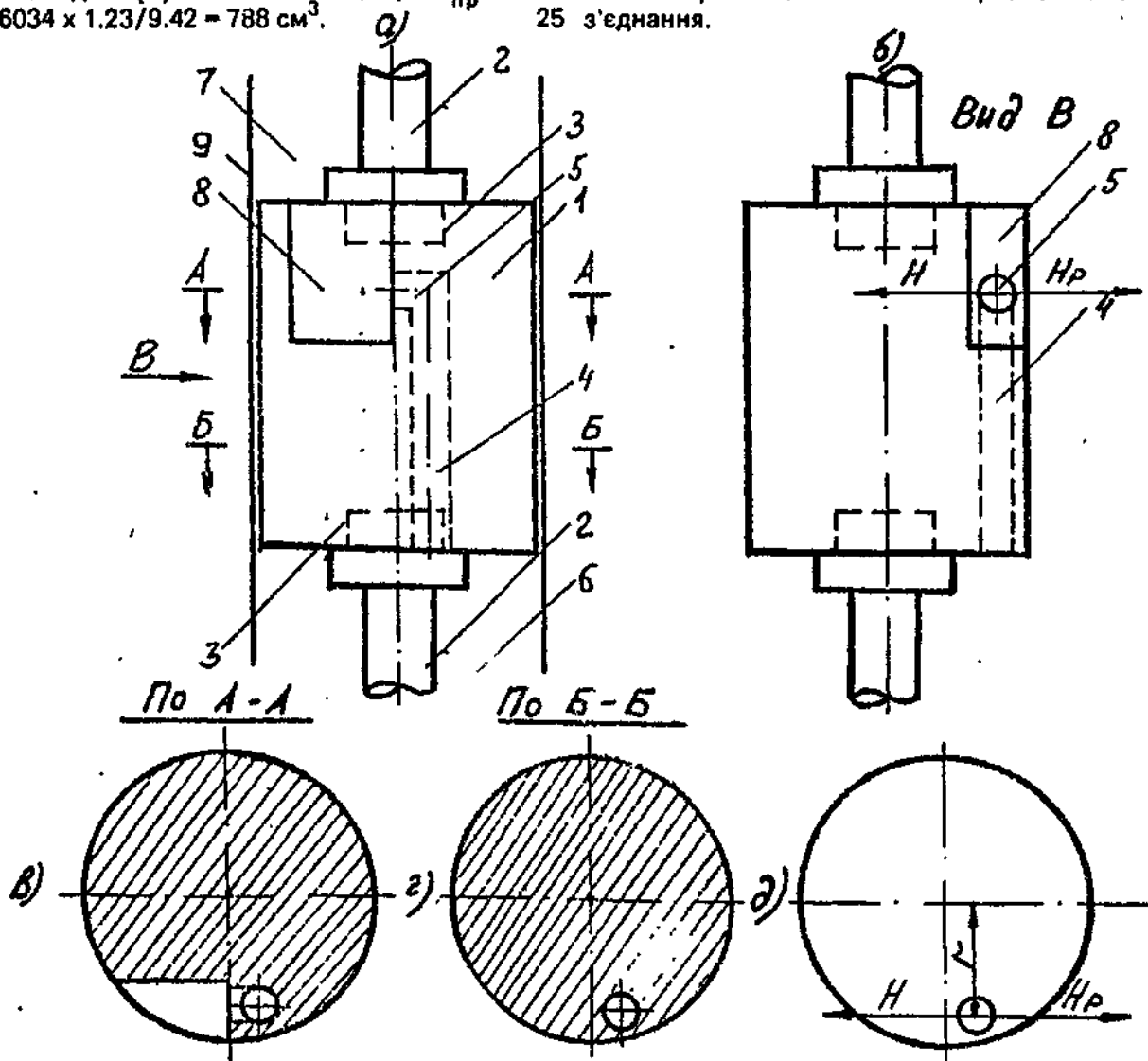
$$H = 10 + 1.58 = 11.58 \text{ м};$$

$$H_p = 11.58 \text{ м} \approx 1.16 \text{ кг/см}^2;$$

$$M = 1.16 \times 9 \times 2.5 = 26.1 \text{ кг} \times \text{см} =$$

$$= 0.261 \text{ кг} \times \text{м}.$$

Таким чином, закручуючий штанги момент M дорівнює 0,261 кг х м. За рахунок збільшення кількості насадок 1 момент M відповідно збільшиться. Поставивши на штангах, наприклад, 8 насадок 1, закручуючий штанги момент збільшиться в 8 разів і складе 2,09 кг м. Дану величину можна вважати достатньою для закручування штанг при послабленні їх різьбового з'єднання.

20411

Упорядник	Техред М.Келемеш	Коректор Л.Лукач

Замовлення 4383

Тираж	Підписне
Державне патентне відомство України, 254655, ГСП, Київ-53, Львівська пл., 8	

Відкрите акціонерне товариство "Патент", м. Ужгород, вул.Гагаріна, 101